
Основи програмування – 1. Алгоритми та структури даних

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 8 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження алгоритмів пошуку та
сортування»

Варіант 13

Виконав студент ІП-13, Жмайло Дмитро Олександрович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірила Вечерковська Анастасія Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2021

Лабораторна робота 6

Дослідження рекурсивних алгоритмів

Мета – дослідити алгоритми пошуку та сортування, набути практичних навичок використання цих алгоритмів під час складання програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання

Варіант 13

№ варіанта	Розмірність	Тип даних	Обчислення значень елементів одновимірного масиву
13	6 x 6	Цілий	Із додатних значень елементів головної діагоналі двовимірного масиву. Відсортувати методом бульбашки за зростанням.

Постановка задачі

Необхідно ініціалізувати двовимірний масив розмірності 5x5 (враховуючи, що індексація елементів масива починається з 0) випадковими цілими значеннями (додатними та від'ємними). Потім необхідно створити одновимірний масив, використовуючи додатні елементи головної діагоналі початкового двовимірного масиву й відсортувати його елементи методом бульбашки за зростанням.

Побудова математичної моделі

Відповідно до умови складемо таблицю змінних:

<i>Змінна</i>	<i>Тип</i>	<i>Назва</i>	<i>Призначення</i>
Заданий двовимірний масив	Цілий	matrix	Початкові дані
Одновимірний масив з додатних значень головної діагоналі	Цілий	arr_diagonal	Проміжні дані
Задана розмірність матриці	Цілий	n	Початкові дані
Лічильник i	Цілий	i	Проміжні дані
Лічильник j	Цілий	j	Проміжні дані
Лічильник k	Цілий	k	Проміжні дані
Змінна для виконання бульбашкового сортування	Цілий	temp_bubble	Проміжні дані
Розмірність матриці в підпрограмі	Цілий	size	Проміжні дані (змінна в підпрограмі)
Розмірність одновимірного масиву в підпрограмі	Цілий	length	Проміжні дані (змінна в підпрограмі)
Довільний двовимірний масив у підпрограмі	Цілий	array	Проміжні дані (змінна в підпрограмі)
Довільний одновимірний масив у підпрограмі	Цілий	arr	Проміжні дані (змінна в підпрограмі)
Мінімальне значення випадкової генерації	Цілий	min_rand	Початкові дані (змінна в підпрограмі)
Максимальне значення випадкової генерації	Цілий	max_rand	Початкові дані (змінна в підпрограмі)

Для створення цілочисельних випадкових значень будемо використовувати функцію **rand(a, b)**, де **a** та **b** - цілі числа, яка буде створювати цілі випадкові числа в діапазоні значень від **a** до **b** включно. Для зручності будемо генерувати значення елементів матриці в діапазоні від **-25** до **25**.

Отже, ми будемо заповняти матрицю за допомогою підпрограми **create_matrix**, яка буде за допомогою двох арифметичних циклів (один вкладений в інший) заповнювати масив розмірності **5x5** (враховуючи індексацію з 0-го елемента) випадковими значеннями, згенерованими за допомогою функції **rand(a, b)**.

Використаємо підпрограму **display_matrix**, яка за допомогою двох арифметичних циклів (один вкладений в інший) буде виводити згенеровані значення елементів матриці.

Далі використаємо підпрограму **create_arr**, яка за допомогою арифметичного циклу буде ініціалізувати одновимірний масив додатними значеннями, взятими з головної діагоналі матриці.

За допомогою підпрограми **display_arr** виведемо значення елементів одновимірного масиву, використовуючи арифметичний цикл з додатковою умовою, що значення поточного елемента не дорівнює нулю.

За допомогою підпрограми **bubble_sort**, використовуючи бульбашкове сортування відсортуємо значення одновимірного масиву за зростанням та потім виведемо результат знову використавши підпрограму **display_arr**.

Розв'язання:

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії;

Крок 2. Деталізуємо підпрограму створення та заповнення матриці випадковими значеннями (**create_matrix**) та її виклик;

Крок 3. Деталізуємо підпрограму виведення матриці (**display_matrix**) та її виклик;

Крок 4. Деталізуємо підпрограму створення та заповнення одновимірного масиву додатними значеннями з головної діагоналі матриці (**create_arr**) та її виклик;

Крок 5. Деталізуємо підпрограму виведення значень одновимірного масиву (**display_arr**) та її виклик;

Крок 6. Деталізуємо підпрограму елементів одновимірного масиву за зростанням за допомогою бульбашкового сортування (**bubble_sort**) та її виклик;

Крок 7. Деталізуємо виклик підпрограми **display_arr** для перегляду результату виконання програми;

Псевдокод:

Основна програма:

початок

`n := 6`

`matrix[n][n]`

`arr_diagonal[n]`

`create_matrix(matrix, n)`

`display_matrix(matrix, n)`

`create_arr(arr_diagonal, matrix, n)`

`display_arr(arr_diagonal, n)`

`bubble_sort(arr_diagonal, n)`

`display_arr(arr_diagonal, n)`

кінець

Підпрограми:

підпрограма create_matrix(matrix, size)

min_rand := -25

max_rand := 25

повторити для i від 0 до size

повторити для j від 0 до size

matrix[i][j] := rand(min_rand, max_rand)

все повторити

все повторити

все підпрограма

підпрограма display_matrix(array, size)

повторити для i від 0 до size

повторити для j від 0 до size

Виведення array[i][j]

все повторити

все повторити

все підпрограма

підпрограма create_arr(arr_diagonal, array, size)

 k := 0

повторити для i від 0 до size

якщо array[i][i] > 0

то

 arr_diagonal[k] := array[i][i]

 k := k + 1

все якщо

все повторити

все підпрограма

підпрограма display_arr(arr, length)

 i := 0

поки ((i < length) && (arr[i] != 0)) **повторити**

 Виведення arr[i]

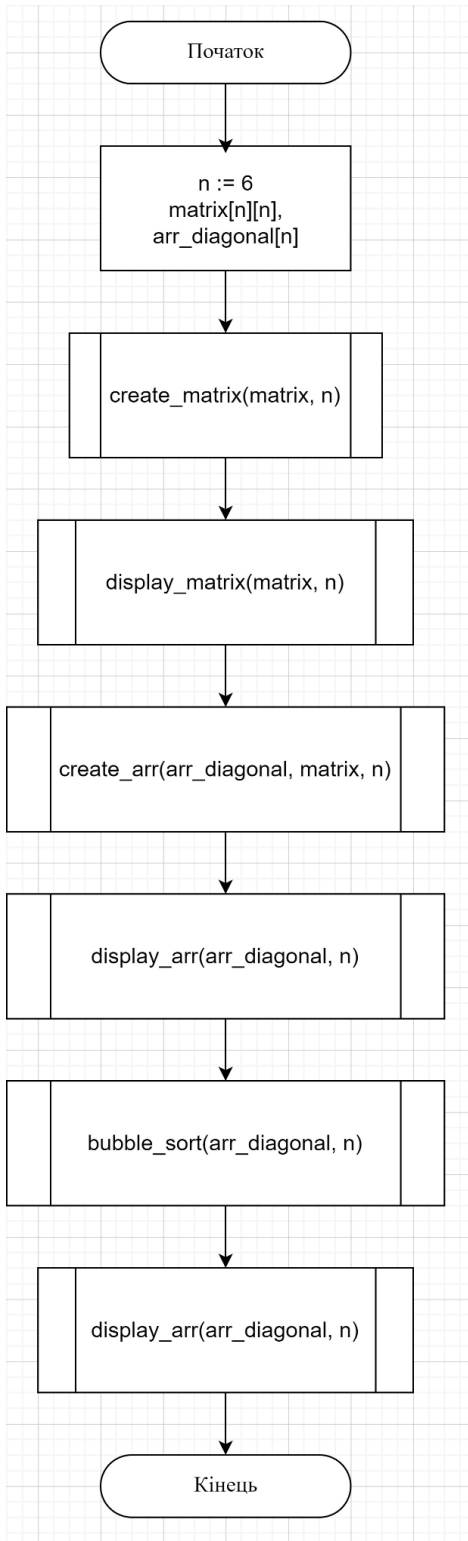
все повторити

все підпрограма

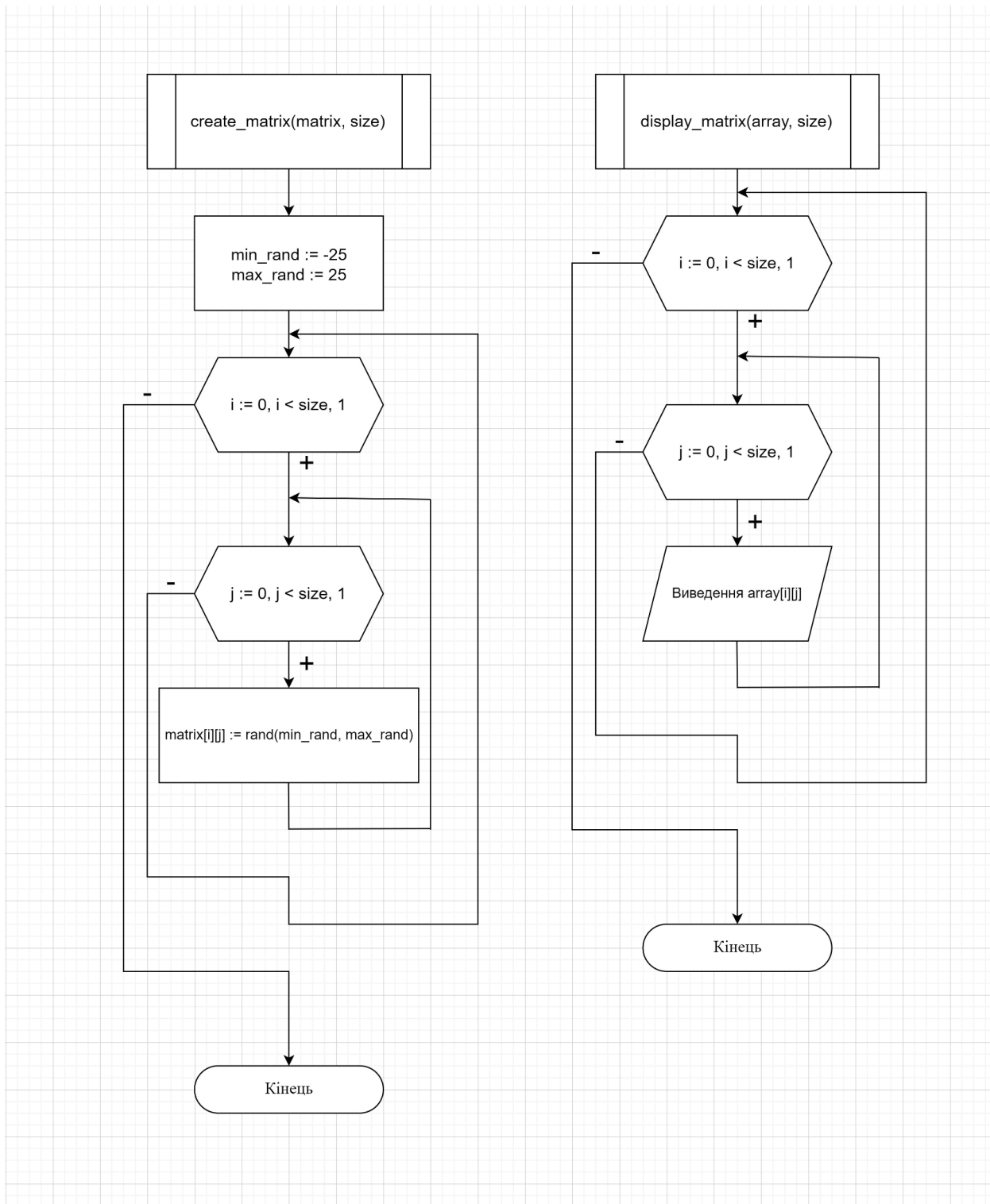

```
підпрограма bubble_sort(arr_diagonal, length)
    i := 0
    поки ( (i < length - 1) && (arr_diagonal[i] != 0) ) повторити
        j := 0
        поки ( (j < length - 1 - i) && (arr_diagonal[j] != 0) ) повторити
            якщо arr_diagonal[j] > arr_diagonal[j+1]
                то
                    temp_bubble := arr_diagonal[j]
                    arr_diagonal[j] := arr_diagonal[j+1]
                    arr_diagonal[j+1] := temp_bubble
            все якщо
                j := j + 1
        все повторити
        i := i + 1
    все повторити
все підпрограма
```

Блок-схема:

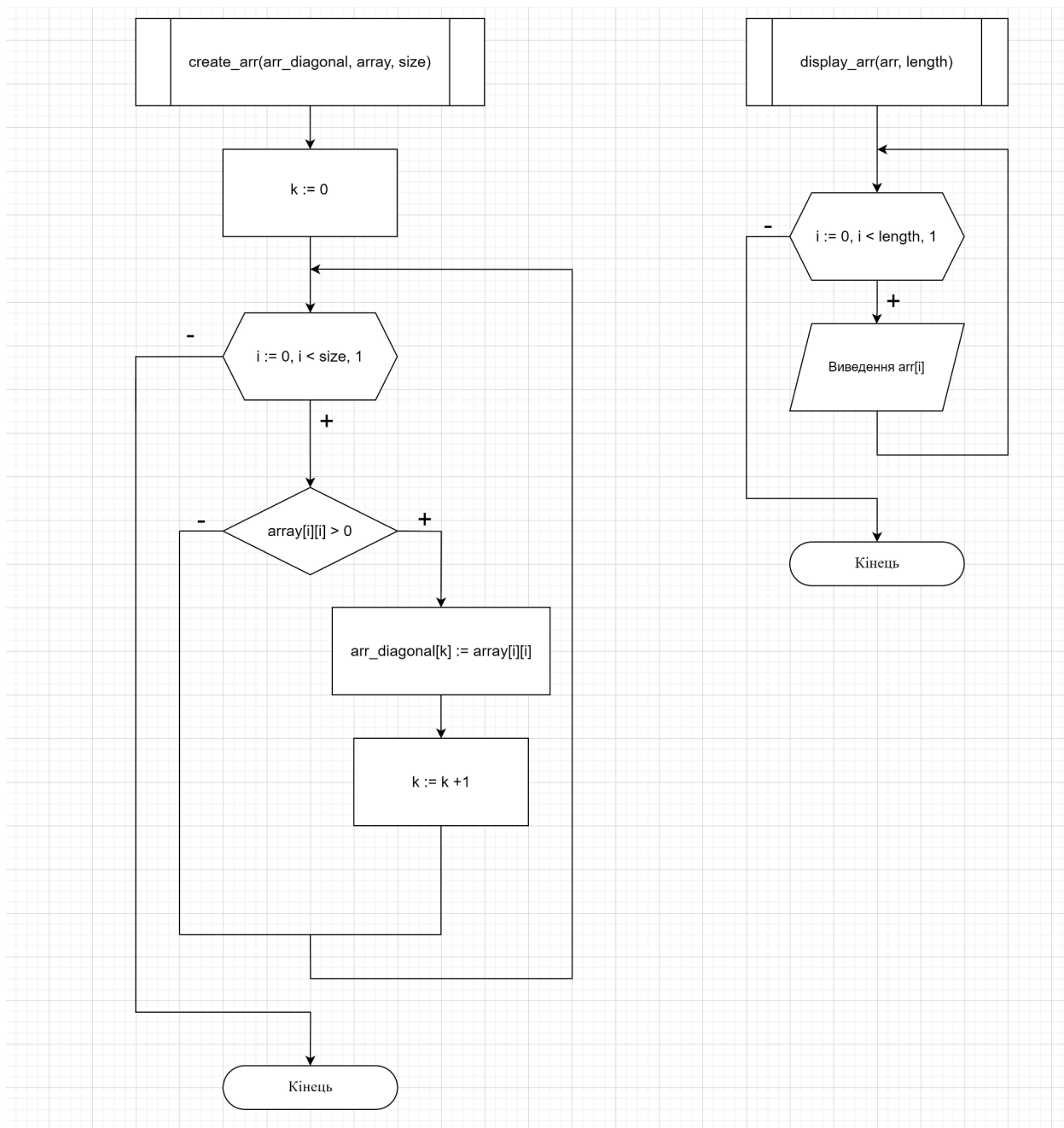
Основна програма:

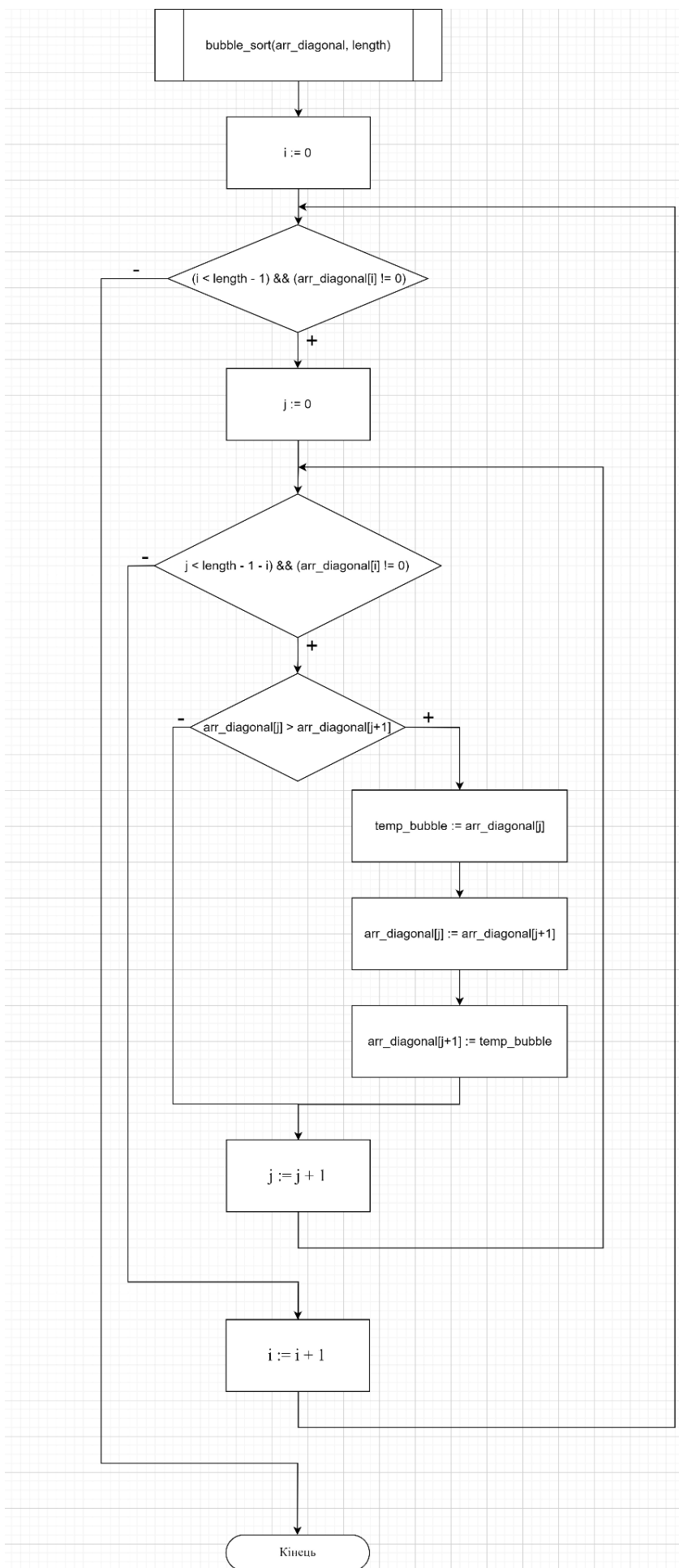
Підпрограми:

Основи програмування – 1. Алгоритми та структури даних

Основи програмування – 1. Алгоритми та структури даних

Код програми: (C++)

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
#include <ctime>
#include <cmath>
using namespace std;
int** create_matrix(int);
int* create_arr(int**, int);
void display_matrix(int**, int);
void display_arr(int*, int);
int* bubble_search(int*, int);
void delete_matrix(int**, int);
int main()
{
    int n = 6;
    int** matrix;
    int* arr_diagonal = new int[n];
    matrix = create_matrix(n);
    arr_diagonal = create_arr(matrix, n);

    cout << "Generated matrix: " << endl;
    display_matrix(matrix, n);

    cout << "Generated array of diagonals: " << endl;
```

```
display_arr(arr_diagonal, n);  
  
arr_diagonal = bubble_search(arr_diagonal, n);  
cout << "\n" << "Bubble sorted array of diagonals: " << endl;  
display_arr(arr_diagonal, n);  
delete_matrix(matrix, n);  
delete[] arr_diagonal;  
}
```

```
int** create_matrix(int size)
{
    int min_rand = -25;
    int max_rand = 25;
    srand(time(0));
    int** matrix = new int* [size];
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        matrix[i] = new int[6];
    }
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        for (int j = 0; j < size; j++)
        {
            matrix[i][j] = rand() % (max_rand + abs(min_rand) + 1) -
abs(min_rand);
        }
    }
    return matrix;
}
```



```
int* create_arr(int** array, int size)
{
    int* arr_diagonal = new int[size];
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        for (int j = 0; j < size; j++)
        {
            if (j == i) {
                if (array[i][j] > 0)
                {
                    arr_diagonal[i] = array[i][j];
                }
            }
            else
            {
                arr_diagonal[i] = 0;
            }
        }
    }
    return arr_diagonal;
}
```

```
void display_matrix(int** matrix, int size)
```

```
{  
    for (int i = 0; i < size; i++)  
    {  
        for (int j = 0; j < size; j++)  
        {  
            cout << setw(6) << matrix[i][j];  
        }  
        cout << endl;  
    }  
}
```

```
void display_arr(int* arr, int size)
```

```
{  
    for (int i = 0; i < size; i++)  
    {  
        if (arr[i] != 0) {  
            cout << setw(6) << arr[i];  
        }  
    }  
    cout << endl;  
}
```

```
int* bubble_search(int* arr, int size)
{
    int temp;

    for (int i = 0; i < size - 1; i++)
    {
        for (int j = 0; j < size - 1; j++)
        {
            if (arr[j] > arr[j + 1])
            {
                temp = arr[j + 1];
                arr[j + 1] = arr[j];
                arr[j] = temp;
            }
        }
    }
    return arr;
}

void delete_matrix(int** matrix, int size) {
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        delete[] matrix[i];
    }
    delete[] matrix;
}
```

Основи програмування – 1. Алгоритми та структури даних

```
Generated matrix:
-1  16  2  -7  22  4
 7   1 -23  24 -15  19
-5   4 -17  10 -12  18
-24 -21 -15  -6  10  8
-1   6 -21  10 -13  -8
23 -19  13  -5  13  -6
Generated array of diagonals:
1
Bubble sorted array of diagonals:
1
```

```
Generated matrix:
-3   3  -6  -8   3  -1
10   6  -2  -3 -25 -15
 9   -8 -19  12  21 -11
-9   18  20  20 -12 -10
-24  17  13   6  22   2
-16 -25 -25  12   4  -9
Generated array of diagonals:
6  20  22
Bubble sorted array of diagonals:
6  20  22
```

```
Generated matrix:
-1 -23 -20 -17 -7 -12
-21 -4  1  20 -15  17
 1 -16  21  -6  7 -24
 0  11  23  14  10 -23
 2 -22 -19 -18  22  24
 5   4  -4  23   9  17
Generated array of diagonals:
21  14  22  17
Bubble sorted array of diagonals:
14  17  21  22
```

```
Generated matrix:
-14  14 -21   0 -10  25
11 -23  12  23  -6 -22
 9 -22  24 -22  -4  13
 9   1  19  12 -22  -8
-24   0 -25  -7   5 -17
-20  -7  20  -7  19 -22
Generated array of diagonals:
24  12   5
Bubble sorted array of diagonals:
5  12  24
```

Висновок: На цій лабораторній роботі ми дослідили алгоритми пошуку та сортування, навчилися застосовувати їх у програмах та описувати їх у вигляді псевдокоду та блок-схем. Випробували алгоритм вручну та за допомогою мови C++ та звірили результати. Закріпили знання щодо алгоритмів сортування на практиці та побачили їх у дії.